

PROPOZÍCIE

O zlatú guľôčku 2024

regionálne kolo celoštátnej postupovej súťaže a prehliadky hudobného folklóru
detí

– Vidiečanova Habovka –

VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

Celoštátna postupová súťaž a prehliadka hudobného folklóru detí Vidiečanova Habovka je vrcholným podujatím tohto druhu na Slovensku.

Súťaž je určená deťom a mládeži.

Súťaže sa môžu zúčastniť ľudové hudby, speváci a inštrumentalisti. Súťaž nie je tematicky zameraná ani vymedzená. Súťaž sa koná **každé dva roky**.

Hlavným cieľom súťaže je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko- odborný rast kolektívov a jednotlivcov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie hudobného folklóru.

Ďalšími cieľmi sú:

- podporovať a rozvíjať pozitívny vzťah k tradičnej ľudovej kultúre a podnecovať na aktívnu činnosť v tejto oblasti;
- podporovať poznanie hudobného folklóru z územia Slovenska, rozvíjať a podnecovať hudobné nadanie a kreativitu;
- umožniť prezentovať výsledky svojej práce na verejnosti a konfrontovať ich s výsledkami iných;
- poskytnúť priestor na vzájomnú konzultáciu a diskusiu súťažiacich s členmi odbornej poroty;
- aktivizovať interpretov a priaznivcov hudobného folklóru, aby vyhľadávali, spracúvali a interpretovali hudobný materiál s dôrazom na dodržiavanie a rozvíjanie štýlových interpretačných znakov tradičnej ľudovej hudby z územia Slovenska;

• p

odporiť existenciu a činnosť kolektívov a sólistov interpretujúcich ľudovú hudbu;

- objavovať nové talenty v oblasti interpretácie hudobného folklóru.

Súťaž má postupový charakter a je **trojstupňová** (regionálna, krajská a celoštátna prehliadka). Základným stupňom súťaže je **regionálne kolo**. Z regionálnych postupových súťaží postupujú víťazi do krajských súťaží. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola. Súťaž na každom stupni pozostáva zo súťažných vystúpení, z interného hodnotenia poroty, odborného seminára a môže byť obohatená o iné aktivity.

Odborný rozborový seminár ako **najdôležitejšia súčasť** každého stupňa súťaže je adresný a dôsledný.

Termín regionálneho kola súťaže pre okresy Martin a Turčianske Teplice je:
10.02.2024 v Katolíckom kultúrnom dome vo Vrútkach.

Termín uzávierky prihlášok do regionálneho kola je: 22.01.2024

Do súťaže sa **účinkujúci prihlasujú** vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra: <http://www.nocka.sk/chcemsaprihlasit>

Do regionálneho kola súťaže sa súťažiaci prihlasujú **podľa miesta svojho bydliska alebo pôsobenia**.

Organizátorom regionálneho kola súťaže je Turčianske kultúrne stredisko v Martine. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

SÚŤAŽNÉ KATEGÓRIE

I kategória – ĽUDOVÉ HUDBY: počet členov: 3 – 8 (výnimkou sú hudobné zoskupenia vychádzajúce z regionálnej či lokálnej hudobnej tradície, napríklad „gajdošská dvojka“ – gajdy a husle).

Nástrojové zloženie musí zodpovedať hudobnej tradícii regiónu, z ktorého pochádza hudobný materiál, a musí obsahovať hudobné nástroje, ktoré v tradičnej slovenskej ansámblovej hudbe plnia melodickú, resp. harmonicko-rytmickú funkciu, ako napríklad husle, kontra, kontrabas. Alternatívou husľovej alebo violovej kontry môže byť akordeón. Takéto nástrojové obsadenie môže byť doplnené o ďalšie hudobné nástroje rešpektujúce hudobné tradície regiónu. Akceptované sú aj iné typy tradičných regionálnych hudobných zoskupení, ako napríklad citarové hudby, gajdošské muziky, nástrojové zoskupenia s heligónkou

II kategória – SPEVÁCKE SKUPINY: počet členov: 3 – 12, hudobný sprievod je povolený v podobe jedného inštrumentalistu alebo ľudovej hudby.

III kategória – SÓLISTI SPEVÁCI, SPEVÁCKE DUÁ: hudobný sprievod je povolený v podobe jedného inštrumentalistu alebo ľudovej hudby.

IV kategória – SÓLISTI INŠTRUMENTALISTI: hudobný sprievod inštrumentalistu **nie je povolený**. Hudobný nástroj musí patriť do inštrumentára tradičnej ľudovej hudby z územia Slovenska a primárne spĺňať melodickú funkciu (pastierske píšťaly, gajdy, gajdica, ústna harmonika, heligónka atď.). Inštrumentalista môže spievať, pri hodnotení sa však prihliada najmä na inštrumentálny prejav. V rámci jedného súťažného čísla môže inštrumentalista hrať iba na jednom hudobnom nástroji.

PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

- Účinkujúci prechádza všetkými stupňami súťaže **s tým istým súťažným vystúpením**, ktoré uvedie v základnom stupni súťaže. Trvanie súťažného čísla musí byť v rozsahu **3 – 5 minút**.
- V čase prihlásenia súťažiacich do súťaže musí mať súťažiaci **maximálny vek 16 rokov**. Výnimkou je hráč na kontrabase, husľovej alebo violovej kontre v kategórii ľudové hudby, ktorý môže mať v čase prihlásenia do súťaže

maximálny vek 18 rokov.

- **V kategórii ľudové hudby je v rámci súťažného vystúpenia povolené účinkovanie jedného pedagóga**, ktorý môže hrať na hudobnom nástroji sprievodnej funkcie a v odôvodnených prípadoch aj melodickej funkcie. Pedagóg nemá povolené viesť kapelu ako predník ľudovej hudby. **Hra z nôt nie je povolená.**
- **Odporúča sa interpretovať hudobný materiál regiónu, z ktorého pochádza interpret/interpreti.**

KRITÉRIA HODNOTENIA

Všeobecné kritéria: výber piesní musí byť adekvátny veku interpretov a ich interpretačným možnostiam; dramaturgická výstavba a scénické spracovanie tematicky uceleného súťažného čísla; spracovanie hudobného materiálu zo zvukových, filmových a písomných prameňov; dodržiavanie a zvládnutie lokálnych a regionálnych štýlovo-interpretačných znakov; technická a interpretačná úroveň súťažiacich; celkový výraz.

I kategória – ĽUDOVÉ HUDBY:

intonácia a súhra celého hudobného zoskupenia, technika hry na jednotlivých hudobných nástrojoch; vhodnosť výberu nástrojového obsadenia vo vzťahu k interpretovanému (lokálnemu, regionálnemu) hudobnému materiálu; dodržiavanie a zvládnutie štýlovo-interpretačných znakov ansámblového prejavu (variačná technika, harmonicko-rytmický sprievod a pod.).

II kategória – SPEVÁCKE SKUPINY:

kvalita hlasov (farba, rozsah), súzvuk skupinového spevu; intonácia; vyváženosť a proporčné zastúpenie jednotlivých hlasov a súzvuk v rámci skupinového spevu; dodržiavanie štýlotvorných vokálnych prvkov typických pre danú lokalitu alebo región (dodržiavanie vedenia hlasov, spôsob tvorenia tónu, predspev, výskanie a pod.).

III kategória – SÓLISTI SPEVÁCI, SPEVÁCKE DUÁ:

kvalita hlasov (farba, rozsah), súzvuk hlasov speváckeho dua; intonácia; vyváženosť a proporčné zastúpenie jednotlivých hlasov a súzvuk v rámci speváckeho dua; dodržiavanie štýlotvorných vokálnych prvkov typických pre danú lokalitu alebo región (dodržiavanie vedenia hlasov, spôsob tvorenia tónu, predspev, výskanie a pod.).

IV kategória – SÓLISTI INŠTRUMENTALISTI:

technika hry; výber piesní zodpovedajúci typu nástroja; dodržiavanie a zvládnutie štýlovo-interpretačných znakov, typických pre danú lokalitu alebo región; sprievodný spev, ak je v súlade s charakterom regiónu a typom hudobného nástroja. Primárne sa však hodnotí hra na hudobnom nástroji.

HODNOTENIE SÚŤAŽE

Porota

- Odborná porota pozostáva z aktívnych odborníkov v oblasti etnomuzikológie, muzikológie, etnológie a pod. s adekvátnou viacročnou praxou, pričom sa odporúča proporcionálne zastúpenie porotcov so zameraním na spev, ansámblovú hru a hru na sólových nástrojoch.
- Porota môžu mať 3 – 5 členov, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny.

Hodnotenie súťaže

- Hodnotenie súťažiacich sa uskutočňuje zaradením všetkých súťažiacich do zlatého, strieborného a bronzového pásma, prípadne mimo nich.
- Ďalej sa na nižších stupňoch súťaže udeľuje jeden priamy postup do vyššieho kola v každej kategórii.¹² Na celoštátnom kole súťaže sa udeľuje jeden titul laureáta v každej kategórii.
- V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť špeciálne ceny.

- Predseda poroty na regionálnej a krajskej úrovni spracúva a odovzdáva organizátorom výsledky súťaže vo forme hodnotiacej správy, ktorá obsahuje odbornú analýzu a zdôvodnenie rozhodnutia poroty. Na celoštátnej úrovni to vykonáva každý člen odbornej poroty. Formulár hodnotiacej správy je prílohou k propozíciám.

Podrobné informácie nájdete na:

<https://www.nocka.sk/wp-content/uploads/2023/10/NOC-Vidiecanova-Habovka-2024-propozicie.pdf>

Kontakt :

Mgr. art. Anna M. Mihaliková

Manažér pre záujmovú umeleckú činnosť

Metodik pre folklór a hudbu

Turčianske kultúrne stredisko v Martine

folklor@tks.sk, www.tks.sk / tel.: (+421) 917 494 708